

TURI Zsolt**A komáromi pénzügyőr laktanya és adóhivatal múltja és jelene.**

DOI: 10.31628/RTH.XXVII.53-54N.179-188P

A mai Komáromi Klapka György Múzeum épülete a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kiemelt emléke, hiszen 1927-1928-ban pénzügyőri laktanyának és adóhivatalnak épült.¹ A múzeum a Kelemen László — egykor Zichy, később Kossuth Lajos — utcában található. Az emeletes pénzügyőri laktanyáról és a földszintes adóhivatalról az első ismert fotó már az építkezés befejező szakaszában készült. **(I.sz. melléklet)**

A Zichy utca 18. szám alatti pénzügyőrségi épület, valamint a Zichy utca 20. szám alatti adóhivatal lakhatási engedélyét 1927. VIII. 5-én, az épülethasználati engedélyt 1928-ban adták ki. Építésükre Komárom északi részének I. világháború utáni elcsatolása miatt volt szükség, ugyanis a hivatal eredeti épületei a Duna bal partján álltak.

Az 1928 végén kiadott 1929-es *Pénzügyi Évkönyv*ben olvasható pénzügyőrök lehettek a laktanya első lakói is. A komáromi pénzügyigazgatóság alá több pénzügyőr biztosi kerület tartozott, köztük a komáromi pénzügyőr biztosi kerület. A komáromi pénzügyőr biztosi kerület több pénzügyőr szakaszt irányított. A pénzügyőr szakaszok közül az egyik a 22 fős komáromi pénzügyőr szakasz volt.² Emléküket őrzi a laktanya udvarán készült csoportkép az 1930-as évekből, melyen a komáromi szakasz tagjai is szerepelnek **(II.sz. melléklet)**, valamint az élénk laktanyai életet bizonyító disznóvágás egy pillanata. **(III.sz. melléklet)**.

1936-ban az épület előtt kovácsoltvas csövekből álló, 4,5 méter hosszú korlátot állítottak fel, a pénzügyőrség személyzete és ügyfelei kerékpárjai részére.

A komáromi pénzügyőr laktanya a pártállam időszakában is a testület kezelésében maradt elhelyezést biztosítva a komáromi pénzügyőrök számára. A *Pénzügyőrök Lapja*-ban „Kettős dicsőség” címmel tudósítás is megjelent 1952 augusztusában a komáromi pénzügyőr laktanyáról.³ **(IV.sz. melléklet)**

A komáromi pénzügyőr közösségben a testületnél nemzedékek óta szolgálatot teljesítő pénzügyőrök is tevékenykedtek. Az ő visszaemlékezéseik alapján idézhető fel, hogy a II. világháború alatt és az azt követő időszak során milyen életet éltek a pénzügyőrök és családjuk.⁴

1956-ban az épület földszintjének udvari bal szárnyán átalakítást végeztek, melynek eredményeként 2 szobából, konyhából és mellékhelyiségekből álló lakás jött létre.

SZABÓ Gyuláné Szili Mária visszaemlékezése szerint sógora OLASZ Gyuláról szolgálati évei kezdetén a komáromi pénzügyőri laktanya legénységi részén lakott, 1962-ben örnagyként, mint a Komárom Megyei Pénzügyőrség parancsnoka ment nyugdíjba: „A balszárny pincerészen hatalmas mosókonyha is volt kazánnal és beépített üsttel, a jobb szárnyon pedig szenes, fás pincék. Az udvari szárnyon három család számára építettek ki lakásokat.”⁵

A *Pénzügyőrök Lapja* a magyar pártállam puha diktatúra időszakában is több cikket közölt a komáromi pénzügyőr laktanya életéről.⁶ Az 1960-as évektől a laktanyafejlesztés keretében a bővítések mellett egyre több gondot fordítottak az épület komfortosítására is.⁷ **(V-VI.sz. melléklet)**

A komáromi pénzügyőr laktanya otthont nyújtott kilenc pénzügyőr családnak, valamint a területileg illetékes pénzügyőr szakasz- és kerület-parancsnokság irodáinak, raktárainak 1928-tól 1972-ig. A 43 év során az épületet több ízben felújították, komfortosították, központi fűtéssel látták el. Az ott lakó családok veteményes kertjei, baromfiudvarai jól összefértek a testület hivatalos helyiségeiben folyó pénzügyőri munkával. **(VII-VIII-IX-X.sz. melléklet)**

A pénzügyőri hivatal épülethasználati engedélye a háborúban elveszett, ezért 1961. XII. 18-án a tatabányai székhelyű komárom megyei pénzügyőr parancsnokság levelében kérte Komárom Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának igazgatási osztályától, hogy a komáromi Kossuth Lajos utca 18. szám (44.hrsz.) alatti épületet és a hozzá tartozó 280 négyszögöl telket (udvart) a pénzügyőrség szolgálati elhelyezésére (irodák, nőtlen elhelyezés, szolgálati lakás és mellékhelyiségeket) kiutalni szíveskedjenek. A városi tanács határozatban a pénzügyőri laktanya helyiségeit és az ott lévő lakásokat nyilvántartásba vette és szolgálati lakásokká nyilvánította.⁸

A Vám-és Pénzügyőrség Komáromi Pénzügyőri Szakasza 1971-ben megszűnt.⁹

A pénzügyőrség komáromi szakaszának felszámolása után, a Kossuth Lajos utca 20. szám alatti hivatali helyiségeit 1972-ben lakásokká alakították át. Az épületben három komfortos szolgálati lakás és egy egyhálószobás legényszálló létesült. Két lakás a bejárati folyosóról, kettő az udvarról nyílt.

Az átalakítást a Komárom Megyei Tanácsi Tervező Iroda készítette, a kivitelezést Komáromi Építő Szövetkezet végezte.¹⁰

Az építkezést megelőzően az épületben ekkor — már fürdőszobával, vízvezetékkel és csatornahálózattal ellátott — négy lakás volt (három egyszobás és egy kétszobás).

Az adóhivatal földszintes épülete utcai homlokzatát egyenes záródású, boltíves bejárati kapu kötötte össze a pénzügyőrséggel. Falai között a II. világháború után a komáromi középiskolai fiúkollégiumot helyezték el, majd 1979-től a Komáromi Gép- és Gyorsíró Iskola kapott benne otthont. Ekkor építették be a kapuzat mögötti területet, amely az iskola aulája lett. Az iskola 1992-1993-as tanévtől átköltözött — az ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet hadsereg alakulatai által használt (orosz) — Frigyes-laktanya felszabadult, iskolai célra átalakított épületébe, amely 1997-től Kultsár István Szakközépiskola és Szakiskola néven működik.

1995-ben kezdődött meg az egykori adóhivatal és a vele összefüggő pénzügyőri laktanya földszinti bejáratig tartó részének (hajdani irodák) átalakítása, amelyben a Komáromi Klapka György Múzeum főépülete kapott

helyett. Az épület ünnepélyes átadására 1996. IV. 28-án, a komáromi napok keretében került sor, a „Római kőri freskók és tárgyi leletek Brigetióból” című állandó kiállítással. A múzeum főépületében évente több időszaki kiállítás is nyílik, helytörténeti, néprajzi, képző- és iparművészeti és a Szőny vásártéri feltárások leletanyagait bemutató régészeti anyagokból. **(XI-XII.sz. melléklet)**

2011 áprilisában a komáromi vámórség és pénzügyórség története került bemutatásra egy időszaki kiállítás keretében, ennek köszönhetően egy kis időre a pénzügyőri élet visszaköltözött az épület falai közé. A kiállítás megnyitóját a volt adóhivatal udvarán rendezték, magát a kiállítást pedig az egykori pénzügyőri irodák helyén. A tárlatot 2011. IV. 27-én a Vám- és Pénzügyórség néhai országos parancsnoka, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vám- és pénzügyőri szakmai elnökhelyettese nyitotta meg.¹¹ **(XIII-XIV-XV.sz. melléklet)** Ekkor került bemutatásra „A komáromi vámórség és pénzügyórség története” című kötet is.¹² **(XVI.sz. melléklet)**

Napjainkban az épület továbbra is a Komáromi Klapka György Múzeum főépülete és az állandó kiállítások mellett számos időszaki kiállításnak, rendezvénynek is helyt ad. **(XVII.sz. melléklet)**

Jegyzetek:

¹ BALASKA — KISS: 137.p.

² A komáromi pénzügyigazgatóság felügyelete alá tartozó pénzügyórség parancsnoka akkor BENEDEKOVICS András felügyelő volt. Több kerület tartozott irányítása alá, így a komáromi biztosított kerület is melynek vezetője BÓKA József biztos volt. Az ő irányítása alá pedig több szakasz tartozott. A komáromi szakasz tagjai, szakaszvezető: CSUPOR József szemlélsz., beosztott szemlélsz.: vitéz LENGYEL István, fővigyázó: CSAPLÁR István, CSELÉDES József, DUBÓCZKY István, HEGEDŰS Lajos, HORVÁTH Lajos, LECK Illés, MÁRKOS Lajos, PONYA Sándor, SIMON László, I. osztályú vigyázó: GERGELY János, PFEIFER Simon, II. osztályú vigyázó: BEREKSZÁSZY Pál, BICZÓ László, HEGEDŰS László, KELEMEN Sándor, MITTUCH Pál, SZŐCZEI László, VARGA Ferenc és VASS István. KLESZKY — KERÉKFFY

³ „A komáromi Pénzügyőr Egyesület kultúrtermében szép ünnepség keretében, melyen a járási, városi pártbizottság, fegyveres testületek, tanácsszervek kiküldöttei is jelen voltak, hozták nyilvánosságra és ünnepelték meg a komáromi pénzügyőri szakasz kettős győzelmét, melyet a munka frontján ért el. Az elmúlt félévi munka értékelése után a komáromi szakasz elnyerte a megyei vándorzászlót az esztergomi szakasztól és ezzel a »Megye legjobb szakasza« lett. Ugyanekkor a komáromi szakasz parancsnoka, Sándor László alhadnagy elvtárs »A megye legjobb szakaszparancsnoka« büszke címet és az ezzel járó vándorzászlót nyerte el a kisbéri szakaszparancsnoktól.

A megyei politikai helyettes elvtárs beszéd kíséretében adta át a zászlókat a szakasz tagjainak, illetve a boldog parancsnoknak.

A zászlókat sok nehéz óra, nap és éjszaka árán, becsületes, mindenkor a dolgozó nép érdekét szolgáló munka alapján szereztük meg. Minden erőnkkel azon leszünk, hogy azokat továbbra is megtartsuk s így egyben méltók maradjunk a dolgozó nép bizalmára is mondotta válaszában Sándor alhadnagy elvtárs.

Bánkúti Béla párttitkár elvtárs megköszönte a szakasz dolgozóinak a becsületes munkát és további jó munkára hívta fel az elvtársakat.

A komáromi szakasz kettős dicsőségét jól sikerült kultúrmisszorral ünnepelték meg elvtársaink, melyen hozzátartozók és vendégek szép számmal vettek részt.”

Kettős dicsőség.

⁴ „1954 őszén kerültünk Komáromba, ahol később egy háromszobás földszinti lakást kaptunk. A lakásunk a lépcsőháztól balra nyílt, vele szemben az irodahelyiségek helyezkedtek el. Szüleimmel és testvéreimmel 11 évet éltem a komáromi pénzügyőr laktanyában, ott töltöttem gyerekkorom legszebb éveit, itt nőttünk fel testvéreimmel sok más gyerek társaságában. A szomszéd épületben fiú kollégium volt, ott is lakott egy osztálytársam, mindkét épület zegzugára emlékszem, a pincétől a padlásig. A szovjet csapatok bevonulását Komáromba a laktanya pincéjében éltük át. Amikor odaköltöztünk, az udvarról balra nyíló lakás még nem lakásként működött.

Ott egy kultúrterem volt, a közepén egy ping-pong asztallal. A laktanyában nem volt egy lakásban sem fürdőszoba. Az udvaron hátul bal oldalt egy alacsonyabb épületben volt egy mosókonyha és egy közös fürdőszoba. A kulcsot az irodából kellett elhozni.

Az udvar hátsó sarkában volt egy mély, falazott személgödör és egy kapu. Amikor a személgödör megtelt, akkor a szomszéd udvarán keresztül behajtott egy lovas kocsi a József Attila utca felől a laktanya udvarára, és fellapátolták a szemetet a lovas kocsira.

A lépcsőházi ablakkal szemben lévő oldalon a kerítés előtt veteményeskertek voltak, minden család oda ültetett valamilyen zöldséget.

Az udvar jobb oldalán a kollégium épületének fala előtt egy elkerített baromfiudvar volt. Ott a lakók tyúkokat, libákat és sertéseket tartottak.

Telente aztán az udvaron több disznóvágásra is sor került. A sertésfeldolgozásra a mosókonyha adott helyett. Mi is vágtunk egyszer-kétszer disznót az udvaron. Egyszer aztán higiéniai szempontokból betiltották az állattartást a szomszéd diákkollégium miatt. Persze ezt nem értettük, ugyanis a kollégium hátsó, leválasztott udvarán továbbra is lehetett sertést hizlalni.

A laktanyában pincéjében volt egy iroda. Néha, amikor mi gyerekek bekukucskálhattunk a nyitott ajtón, mindenféle edényeket, rézcsöveket és kannákat látunk ott. Ezeket a pénzügyőrök kobozták el a boros gazdáktól, akik titokban pálinkát is főztek.”

TURI — SZÁMADÓ: 162-163 p.

⁵ Loc.cit. 31.p.

⁶ „A pénzügyőri laktanya aránylag zárt létesítmény volt. Elöl a hivatalnak két irodája működött, a háború előtti időszakban külön fogda is volt itt, ezekből lett kialakítva a múzeum irodája és időszaki kiállító terme. Külön konyha is volt a földszint bal első lakás területén. Az egész laktanyához államilag fizetett takarító személyzet is tartozott. Általánosságban rend és fegyelem volt itt! A kincstár felügyelte és tartotta karban az épületet, de a pénzügyőrök is sokat tettek a rendért. A földszinten bal oldalon egy kultúrterem volt (ma ez lakás), itt ünnepségeket is tartottak, volt egy időszak, amikor nőlen pénzügyőrök laktak ebben a teremben, később az itt lakók összejöveteleket, kis szilveszteri bulikat rendeztek benne. Lehetett az udvaron ping-pongozni is, röplabda meccseket is tartottak. Volt vagy 16-18 gyerek is, úgyhogy volt itt élet”

Loc.cit. 102.p.

⁷ BÁNKUTI: 18.p.

⁸ A kérelmet OLASZ Gyula pü.szds. — mint a komárom megyei pénzügyőrség parancsnoka — nyújtotta be, Tatabánya részéről pedig az engedélyt PAPP Endre igazgatási osztályvezető állította ki 1961 végén, illetve 1962 elején.

⁹ Az 1971-ben megszűnt komáromi pénzügyőr szakasz parancsnoka BADICS Imre pü.szds. volt.

¹⁰ A komáromi pénzügyőr laktanya 1942. évi átalakítását megvalósító Komáromi Építőipari Szövetkezet vezetője JÁDY János, az építésvezető pedig KISS László volt.

¹¹ A tárlat megnyitója ARNOLD Mihály nyá. pü.altbgy. volt.

ARNOLD Mihály (Bakony Péterd, 1945. III. 12. – Ipolyvece, 2013. VI. 23.) Az államigazgatási Főiskola elvégzése után a Budapesti minőségi Cipőgyár kereskedelmi főosztályán dolgozott. Sorkatonaként résztvett Csehszlovákia 1968. évi megszállásában. A pénzügyőrséghez 1972-ben lépett be. Pénzügyőri szolgálatát a pécsi vám- és pénzügyőr szakasznál örvezetőként kezdte el, ahol változatos beosztásokban és szolgálati helyeken tevékenykedett, mígnem a 1992-ben országos parancsnokká nevezték ki. E tisztséget betöltve 2003-ig irányította a Vám- és Pénzügyőrséget, majd 2011-től haláláig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vám-és pénzügyőri szakmai helyetteseként dolgozott.

¹²TURI—SZÁMADÓ

Jegyzetekben alkalmazott rövidítések:

MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK

TURI — SZÁMADÓ — TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyőrség története. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p.

CIKKEK

BÁNKUTI — BÁNKUTI Béla: Komáromi laktanya. *Pénzügyőrök Lapja*, XVII.évf. (1961) 7.sz. 22.p.

Kettős dicsőség. — Kettős dicsőség (szerkesztői közlemény). *Pénzügyőrök Lapja*, VIII.évf. (1952) 8.sz. 22.p.

EMLÉKALBUM, ÉVKÖNYV

BALASKA — KISS — BALASKA Andrea — KISS Attila (szerk.): *A 140 éves Vám- és Pénzügyőrség emlékalbuma 1867-2007*. Budapest, 2007, Vivamedia Holding. 139 p. HU-ISBN 978 963 76 1975 5.

KLESZKY — KERÉKFFY — KLESZKY Gyula — KERÉKFFY Gilbert (szerk.): *Pénzügyi évkönyv 1929*. Budapest, 1928, s.n. 474.p.

Mellékletek jegyzéke:

I.sz. melléklet.

A komáromi pénzügyőri hivatal és adóhivatal építése 1927-1928.

II.sz. melléklet.

Pénzügyőrök a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1930-as években.

III.sz. melléklet.

Disznóvágás a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1930-as években.

IV.sz. melléklet.

A „Megye legjobb szakasza” vándorzászló átvétele 1952-ben a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán.

V.sz. melléklet.

A komáromi pénzügyőr laktanya 1961-ben az utca felől.

VI.sz. melléklet.

A komáromi pénzügyőr laktanya belső udvari képe 1961-ben.

VII.sz. melléklet.

Gazdasági olak a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1950-es évek végén.

VIII.sz. melléklet.

Hőember építés a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1960-as évek végén.

IX.sz. melléklet.

Pingpong asztal a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1960-as években.

X.sz. melléklet.

A veteményeskert öntözése a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1960-as években.

XI.sz. melléklet.

A Komáromi Klapka György Múzeum főépületének ünnepélyes átadása, a beépített bejárati rész, 1996. IV. 28-án.

XII.sz. melléklet

A Komáromi Klapka György Múzeum főépületének ünnepélyes átadásakor a római kóri freskók bemutatása, 1996. IV. 28-án.

XIII.sz. melléklet

A komáromi vámórség és pénzügyórség története kiállítást megnyitó személyek az adóhivatal udvarán, 2011. IV. 27-én.

XIV.sz. melléklet

A komáromi vámórség és pénzügyórség története kiállítás megnyitása az adóhivatal udvarán, 2011. IV. 27.

XV.sz. melléklet

A komáromi vámórség és pénzügyórség története kiállítás a volt pénzügyőri laktanya iroda részén.

XVI.sz. melléklet

„A komáromi vámórség és pénzügyórség története” című kötet borítója.

XVII.sz. melléklet

Az egykori komáromi pénzügyőr laktanya és adóhivatal, napjainkban a Komáromi Klapka György Múzeum épülete.

I sz. melléklet

II.sz. melléklet

A komáromi pénzügyőri hivatal és adóhivatal építése 1927-1928

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 30 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

Pénzügyőrök a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1930-as években

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 36 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

III.sz.melléklet

Disznóvágás a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán az 1930-as években.

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 163 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

IV. sz. melléklet

A „Megye legjobb szakasza” vándorzászló átvétele 1952-ben a komáromi pénzügyőr laktanya udvarán.

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 78 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

V.sz. melléklet

A komáromi pénzügyőr laktanya 1961-ben az utca felől.

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 51 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

VI.sz. melléklet

A komáromi pénzügyőr laktanya belső udvari képe 1961-ben.

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 51 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

VII.sz. melléklet

**Gazdasági ólak a komáromi pénzügyőr
laktanya udvarán az 1950-es évek végén.**

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórság és pénzügyórság története. 103 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

VIII.sz. melléklet

**Hőemberépítés a komáromi pénzügyőr
laktanya udvarán 1960-as évek.**

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórság és pénzügyórság története. 103 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

IX.sz. melléklet.

**Pingpong asztal a komáromi pénzügyőr
laktanya udvarán az 1960-as években.**

Forrás! A szerző magángyűjteménye.

X.sz. melléklet.

**A veteményeskert öntözése a komáromi
pénzügyőr laktanya udvarán az 1960-as években.**

Forrás! A szerző magángyűjteménye

XI.sz. melléklet

XII.sz. melléklet

A Komáromi Klapka György Múzeum főépületének ünnepélyes átadása, a beépített bejárati rész, 1996. IV. 28-án.

Forrás! Komáromi Klapka György Múzeum fotógyűjteménye

A Komáromi Klapka György Múzeum főépületének ünnepélyes átadásakor a római kori freskók bemutatása, 1996. IV. 28-án.

Forrás! Komáromi Klapka György Múzeum fotógyűjteménye

XIII. sz. melléklet
A komáromi vámörség és pénzügyörség története kiállítást megnyitó személyek az adóhivatal udvarán, 2011. IV. 27-én.

Megjegyzés: A képen láthatók balról jobbra SZÁMADÓ Emese, TURI Zsolt, ARNOLD Mihály.

Forrás! A szerző magánygyűjteménye

XIV.sz. melléklet
A komáromi vámörség és pénzügyörség története kiállítás megnyitása az adóhivatal udvarán, 2011. IV. 27.

Forrás! A szerző magánygyűjteménye.

XV.sz. melléklet

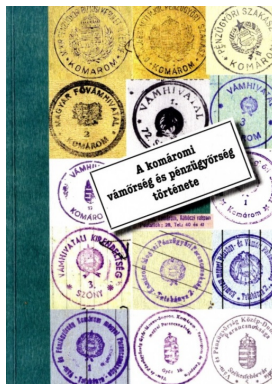
A komáromi vámórség és pénzügyórség története kiállítás a volt pénzügyóri laktanya iroda részén

Forrás! TURI Zsolt — SZÁMADÓ Emese (szerk.): A komáromi vámórség és pénzügyórség története. 179 p. Komárom, 2011, Komárom Város Önkormányzata. 180.p. HU-ISBN 978 963 89 2940 2.

XVI. sz. melléklet

„A komáromi vámórség és pénzügyórség története” című kötet borítója

Forrás! A szerző magángyűjteménye.

XVII.sz. melléklet

Az egykori komáromi pénzügyóri laktanya és adóhivatal, napjainkban a Komáromi Klapka György Múzeum épülete.

Forrás! A szerző magángyűjteménye.

